

KIJKEN EN RUIMTE GEVEN

Bewegingsspelen

Bewegingsspel leent zich bij uitstek voor het ontplooien van activiteiten die de leerlingen de kans geven om afwisselend initiatief te tonen en impulsen te beheersen. Het gaat daarbij om afstemming op de ander. Het vraagt van de leerlingen om goed naar elkaar te kijken, ruimte te geven en ruimte in te nemen.

Speciale aandacht verdient stoeien en worstelen, een onderbelichte activiteit op school. Het is juist fijn als kinderen hun krachten kunnen meten. Schrijver en bioloog Goldschmidt geeft fraaie beschrijvingen van spelende dieren – hoe de ene hond de andere uitnodigt tot spel met een ‘speelse buiging’ en hiermee aangeeft dat hij niet wil vechten maar spelen. Hoe meer de spelpartners aan elkaar gewaagd zijn wat betreft fysieke kracht, motorische vaardigheden en cognitieve capaciteiten, des te uitdagender het voor hen is. En dat geldt ook voor kinderen.

Activiteiten en materialen voor bewegingsspelen

- Stoeien en worstelen – krachtmeting met regels.
- Materiaal zoals stokken – voor stokgevechten. Met duidelijke afspraken is het een heerlijke behendigheidstraining en krachtmeting.
- Materiaal zoals diabolo's, jongleerballen, bordjes op stokken – behendigheid, balanceren.
- Tafeltennistafel, rackets, eenwieliers – uitdagende materialen – niet altijd beschikbaar stellen.
- Zachte stuiterballetjes – eindeloos sociale spellen mee te bedenken, juist door leerlingen.

Het werken met zachte stuiterballetjes vraagt behendigheid en luisteren. Het balletje geeft een geluid ('plok') bij het stuiteren. Mogelijke spellen met de stuiterballetjes:

1 Met de ogen dicht luisteren terwijl één leerling rondloopt en achter iemand blijft staan. Bij wie?

2 In de kring – iedereen heeft een balletje. Eén iemand begint – stuitert één keer – kijkt naar ontvanger, ontvanger stuurt eigen balletje weg voordat hij (ont)vangt, enzovoort. Zo komen steeds meer balletjes in het spel. Eenvoudig beginnen en de moeilijkheidsgraad opvoeren. Het levert plezier en voldoening op als het lukt.

Niet alle materialen hoeven altijd beschikbaar te zijn. Het geeft juist een impuls aan het spel als er na een aantal weken nieuwe of andere materialen aangeboden worden.

Rol van de leerkracht – hoe pak je het aan?

Juist omdat verschillen tussen kinderen op allerlei gebieden groter worden, is het van belang om activiteiten te ontplooiën die een verbindend karakter hebben. Spelen kan de smeerolie zijn. Het is een uitnodiging aan de leerkracht om bij jezelf bronnen aan te boren zoals flexibiliteit, durf, nieuwsgierigheid, interesse, spontaniteit, gebruikmaken van het moment. Het kan plezier opleveren om met de leerlingen samen 'aan het werk' te zijn op onbekend terrein. Maar hoe doe je dat? Deze bronnen aanboren in jezelf en een bepaalde 'mindset' oproepen? Het gaat om je zintuigen gebruiken, om observeren, luisteren en speelruimte creëren. Jij hoeft geen kunstenaar te zijn om aan de slag te gaan. Het gaat om het zien van mogelijkheden én om het oefenen van vaardigheden.

Aandachtspunten voor de leerkracht

- Verwondering.
- Verbeeldingskracht (anders kijken).
- Open vragen stellen.
- Schoonheid toestaan. Gevoelens
- uiten en delen.
- Geraakt worden.
- Spel en experiment.
- Durven falen.

Bronnen

Berkhout, K. (12 dec 2017). *Forse Toename blindheid dreigt*. Geraadpleegd 12 dec 2017, van <https://www.nrc.nl/nieuws/2017/12/12/nu-een-min-bril-dan-kan-je-straks-blind-worden-a1584649>.

Goldschmidt, T. (2018). *Doen alsof je doet alsof*. Huizinga lezing 2017. Amsterdam/Rotterdam: Prometheus/NRC.